

## **Zasady dyplomowania na studiach I stopnia dla kierunku europeistyka – integracja europejska (profil ogólnoakademicki)**

### **Postanowienia ogólne**

1. Seminaria dyplomowe (licencjackie) na studiach I stopnia trwają dwa semestry (2x30 godzin)<sup>1</sup>.
2. Seminaria dyplomowe służą przede wszystkim przygotowaniu przez studenta pracy dyplomowej – licencjackiej bądź magisterskiej.
3. Istotnym elementem programu seminarium jest utrwalanie i wykorzystywanie w praktyce wiedzy i umiejętności metodologicznych nabywanych na wcześniejszych etapach studiów.

#### **I. Szczegółowe zasady przygotowania i oceny pracy dyplomowej**

##### Zasady i procedury wyboru kierującego pracą dyplomową

1. Studentki i studenci wybierają kierującego pracą dyplomową poprzez zapisanie się na jedno z oferowanych w danym cyklu dydaktycznym seminariów dyplomowych. Oferta seminariów dyplomowych wraz z ich tematyką (profilem badawczym) publikowana jest na stronie WNPiSM przed rozpoczęciem rejestracji na seminarium.
2. Seminaria dyplomowe są powiązane z badaniami naukowymi prowadzonymi na WNPiSM.
3. Seminaria dyplomowe mogą być wielo- bądź jednotematyczne, każdorazowo muszą być powiązane z zakresem kształcenia kierunkowego. Szczegółowa oferta tematyczna seminarium jest zamieszczona w sylabusie przedmiotu.
4. Prowadzący seminaria dyplomowe (licencjackie i magisterskie) nauczyciele akademicy posiadają co najmniej stopień doktora oraz są przypisani w co najmniej 25% do jednej z dyscyplin, do której przypisany jest kierunek studiów, bądź też posiadają znaczący dorobek naukowy w jednej z tych dyscyplin.
5. Maksymalna liczba uczestników seminarium dyplomowego (na studiach licencjackich i magisterskich) nie może przekraczać 6 osób. W szczególnych przypadkach kierownik jednostki dydaktycznej (KJD) może wyrazić zgodę na większą liczbę uczestników seminarium.

---

<sup>1</sup> Dotyczy programów studiów realizowanych od roku akademickiego 2019/20 i późniejszych.

6. Maksymalna liczba prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) przypadająca w danym roku akademickim na jednego promotora na wszystkich kierunkach studiach administrowanych przez WNPiSM nie może przekraczać 16. Nie wlicza się do tego opieki nad seminarzystami w pierwszym semestrze seminarium magisterskiego. W szczególnych przypadkach kierownik jednostki dydaktycznej może wyrazić zgodę na większą liczbę prac.
7. Zapisy określające maksymalną liczbę uczestników seminariów dyplomowych i maksymalną liczbę prac dyplomowych przypadających na jednego kierującego pracą podlegają stopniowemu wdrażaniu i mają zastosowanie od roku akademickiego 2021/22.
8. Minimalny nakład pracy liczony kierującemu pracą dyplomową wynosi 5 godzin dydaktycznych na jednego seminarzystę na semestr. Rada dydaktyczna rekomenduje Dziekanowi Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych uwzględnienie tego nakładu w pensum pracowników kierujących pracami dyplomowymi.
9. Indywidualne seminaria dyplomowe możliwe są w przypadku wznowienia studiów w celu ukończenia pracy dyplomowej (zgodnie z par. 13 ust. 5 Regulaminu Studiów), jak również w uzasadnionych przypadkach po uzyskaniu przez studenta/studentkę zgody kierownika jednostki dydaktycznej (bądź upoważnionego kierownika studiów). Wniosek o indywidualne seminarium dyplomowe (poza sytuacjami wznowienia studiów) powinien zawierać merytoryczne uzasadnienie wyboru kierującego pracą spoza listy prowadzących seminaria dyplomowe w danym roku akademickim. Zgoda na indywidualne seminarium dyplomowe uwarunkowana jest uzyskaniem zgody potencjalnego kierującego pracą dyplomową.
10. W uzasadnionych przypadkach możliwa jest zmiana kierującego pracą dyplomową za zgodą kierownika jednostki dydaktycznej (bądź upoważnionego kierownika studiów), po uzyskaniu zgody obecnego i przyszłego kierującego pracą dyplomową.

#### Zasady i procedury wyboru tematu pracy dyplomowej

1. Temat pracy dyplomowej ustalany jest wspólnie przez seminarzystę i promotora, z uwzględnieniem zainteresowań seminarzysty, profilu działalności badawczej (kierunki o profilu ogólnoakademickim) promotora oraz tematyki seminarium dyplomowego (jeśli dotyczy).
2. Temat pracy dyplomowej powinien wpisywać się w obszary badawcze właściwe dla programu studiów oraz dyscyplinę/dyscypliny przypisane do kierunku studiów.
3. Temat pracy dyplomowej powinien wskazywać na zadanie badawcze, jakie zostało zrealizowane w pracy dyplomowej (dotyczy kierunków o profilu ogólnoakademickim).

#### Zasady i procedury zatwierdzania tematów prac dyplomowych

1. Kierujący pracami dyplomowymi zgłaszają uzgodnione tematy prac do sekcji planowania i organizacji dydaktyki WNPiSM wraz z krótką (max. 1500 znaków) przygotowaną przez studenta/studentkę informacją o założeniach pracy:
  - najpóźniej do 15 grudnia danego roku akademickiego w przypadku studiów I stopnia;
  - w przypadku zmiany tematu pracy – niezwłocznie po uzgodnieniu zmienionego tematu.

2. Sekcja planowania i organizacji dydaktyki WNPiSM przygotowuje wykaz zgłoszonych tematów prac dyplomowych i przekazuje go Radzie dydaktycznej do zatwierdzenia.
3. Rada dydaktyczna powołuje stałe zespoły ds. zatwierdzenia tematów prac dyplomowych na danych kierunkach studiów. Zespołem kieruje przewodniczący.
4. W zespołach ds. zatwierdzenia tematów prac dyplomowych mogą uczestniczyć przedstawiciele Katedr WNPiSM.
5. Powołany przez Radę dydaktyczną zespół dokonuje wstępnej weryfikacji tematów prac pod kątem ich zgodności z kierunkiem studiów, jego profilem i dyscyplinami, do których kierunku został przyporządkowany. W przypadku wątpliwości, przewodniczący zespołu prosi o wyjaśnienia kierującego pracą. Zespół przedstawia wyniki swoich prac w postaci rekomendacji do zatwierdzenia tematów przez Radę dydaktyczną.
6. Rada dydaktyczna zatwierdza tematy prac dyplomowych zgodnie z uchwałą nr 1/2020 z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie zatwierdzenia tematów (tytułów) prac dyplomowych.

#### Wymagania merytoryczne wobec pracy dyplomowej

1. Praca licencjacka powinna dowodzić przygotowania do prowadzenia badań naukowych (dot. profilu ogólnoakademickiego).
2. Minimalnym wymogiem merytorycznym dla pracy licencjackiej (profil ogólnoakademicki) jest:
  - 1) przygotowanie koncepcji badawczej według standardów nauk społecznych na bazie dotychczasowych badań prowadzonych w wybranym obszarze i temacie z zakresu kierunku studiów;
  - 2) przeprowadzenie krytycznej analizy danych zastanych w odniesieniu do przyjętego problemu badawczego i/lub przygotowanie narzędzi badawczych do przeprowadzenia badania empirycznego oraz ich pilotażowe przetestowanie.
3. Badanie może oznaczać zarówno badanie empiryczne (ilościowe, jakościowe, mieszane), jak też usystematyzowany przegląd literatury, oraz metaanalizę.
4. Praca dyplomowa (licencjacka) powinna odnosić się do dotychczasowych badań w danym temacie i uwzględniać najważniejsze publikacje zarówno w polskim, jak i międzynarodowym dyskursie naukowym.

#### Wymagania formalne wobec pracy dyplomowej

1. Objętość pracy licencjackiej co do zasady powinna być nie mniejsza niż 40 stron znormalizowanego maszynopisu. W uzasadnionych merytorycznie przypadkach można odejść od tego wymogu.
2. Część merytoryczna pracy podzielona jest na wstęp/wprowadzenie, kolejne rozdziały i podrozdziały, zakończenie/podsumowanie.
3. Praca dyplomowa zawiera sporządzone zgodnie z zasadami edytorskimi: stronę tytułową (według formatu przyjętego zarządzeniem Rektora), spis treści, bibliografię, przypisy źródłowe, odpowiednio opisane tabele, rysunki, wykresy (jeśli dotyczy), spis tabel, rysunków, wykresów (jeśli dotyczy), załączniki (jeśli dotyczy).

### Zadania nauczyciela akademickiego kierującego pracą dyplomową:

Do zadań nauczyciela akademickiego kierującego pracą dyplomową należy:

1. Poinformowanie seminarzysty o wymogach merytorycznych i formalnych stawianych pracom dyplomowym (licencjackim).
2. Pomoc seminarzyście w wyborze tematu pracy dyplomowej i sformułowaniu jej tytułu;
3. Przesłanie w wyznaczonym terminie tematu (tytułu) pracy dyplomowej wraz z krótkim profilem pracy (przygotowanym przez seminarzystę) do zatwierdzenia przez Radę dydaktyczną.
4. Wsparcie seminarzysty w: doborze źródeł, określeniu głównego problemu badawczego pracy, pytań badawczych, paradygmatu teoretycznego (jeśli dotyczy), wyborze metod i narzędzi badawczych, przeprowadzeniu badania naukowego bądź pilotażu badania naukowego (profil ogólnoakademicki), przeprowadzeniu badania naukowego, bądź przygotowaniu ekspertyzy odpowiadających na zapotrzebowanie interesariusza zewnętrznego.
5. Regularne sprawdzanie postępów seminarzysty w przygotowaniu pracy dyplomowej oraz przesyłanie uwag i komentarzy do kolejnych części tekstu.
6. Prowadzenie seminarium dyplomowego zgodnie z harmonogramem spotkań oraz programem zapisanym w sylabusie przedmiotu, dbałość o realizację efektów kształcenia przypisanych do seminarium dyplomowego.

### Kryteria oceny pracy licencjackiej (profil ogólnoakademicki)

Szczegółowe pytania do recenzji pracy dyplomowej:

- Czy treść pracy odpowiada tematowi określonymu w tytule?
- Ocena układu pracy, podziału treści, kolejności rozdziałów itp.
- Merytoryczna ocena pracy
- Czy praca dowodzi przygotowania studenta/studentki do prowadzenia badań naukowych?
- Czy i w jakim zakresie praca stanowi nowe ujęcie?
- Charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł
- Ocena formalnej strony pracy (poprawność języka, opanowanie techniki pisania pracy, spis rzeczy, przypisy)
- Sposób wykorzystania pracy (publikacja, udostępnienie instytucjom, materiał źródłowy)
- Inne uwagi
- Ocena pracy

### Termin udostępniania studentom recenzji prac dyplomowych

1. Recenzje prac dyplomowych (promotora i recenzenta) udostępniane są studentom poprzez Archiwum Prac Dyplomowych nie później niż na 3 dni przed terminem egzaminu dyplomowego.

#### Zasady oceny pracy dyplomowej przygotowanej przez więcej niż jednego studenta

1. Rada dydaktyczna w każdym przypadku ustala indywidualne zasady oceny pracy dyplomowej przygotowanej przez więcej niż jednego studenta/studentkę.

### **II. Szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego**

#### Zasady tworzenia komisji egzaminacyjnej dla obron prac dyplomowych (licenciackich i magisterskich)

1. Komisję egzaminacyjną, w tym jej przewodniczącego, powołuje Kierownik Jednostki Dydaktycznej Wydziału Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych spośród nauczycieli akademickich Uniwersytetu Warszawskiego. Komisja składa się z 3 osób.
2. Wniosek o powołanie komisji egzaminacyjnej wraz z propozycją jej składu kierujący pracą dyplomową przedkłada KJD w terminie nie krótszym niż 14 dni do planowanego egzaminu dyplomowego.

#### Wymagania merytoryczne wobec członków komisji egzaminacyjnej na studiach I i II stopnia

1. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi przewodniczący, kierujący pracą dyplomową, recenzent pracy. Przewodniczący komisji posiada co najmniej stopień doktora.
2. Recenzentem pracy dyplomowej może być nauczyciel akademicki, który posiada co najmniej stopień doktora.
3. Wskazując recenzenta pracy, Kierownik Jednostki Dydaktycznej WNPiSM bierze pod uwagę propozycję przedstawioną przez kierującego pracą oraz zgodność dorobku naukowego kandydata na recenzenta z tematem recenzowanej pracy dyplomowej.

#### Procedury przeprowadzania egzaminu dyplomowego na studiach I stopnia

1. Egzamin dyplomowy na studiach I stopnia jest egzaminem ustnym.
2. Posiedzenie komisji egzaminacyjnej składa się z trzech części: egzaminu dyplomowego, części tajnej (bez udziału studenta/studentki) i ogłoszenia wyniku.
3. Egzamin dyplomowy jest prowadzony i protokołowany przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej.
4. W trakcie egzaminu dyplomowego komisja zadaje co najmniej trzy pytania, z czego co najmniej dwa dotyczą toku studiów, a jedno pracy dyplomowej.
5. Rada dydaktyczna może przyjąć zamknięty katalog pytań/zagadnień z toku studiów, który podaje się do wiadomości studentów.

6. W trakcie części tajnej posiedzenia członkowie komisji egzaminacyjnej omawiają przebieg egzaminu i decydują o jego ocenie.
7. Wynik egzaminu wraz z uzasadnieniem ogłasza przewodniczący komisji egzaminacyjnej w obecności studenta/studentki.
8. Egzamin dyplomowy może być prowadzony zdalnie, zgodnie z zasadami przyjętymi na UW.

### **III. Szczegółowe zasady monitorowania procesu dyplomowania**

#### Zasady przeprowadzania analizy recenzji i ocen prac dyplomowych, analizy pytań egzaminacyjnych oraz ocen z egzaminu dyplomowego

1. Rada dydaktyczna corocznie, w odniesieniu do poprzedniego roku akademickiego, przeprowadza na próbie (losowej lub celowej) analizę recenzji i ocen prac dyplomowych, a także analizę pytań egzaminacyjnych oraz ocen z egzaminu dyplomowego, biorąc pod uwagę w szczególności: przestrzeganie terminu udostępniania studentom recenzji prac dyplomowych, rzeczowość, kompletność i trafność uzasadnienia ocen pracy dyplomowej, wystawionych przez kierującego pracą i recenzenta; zasadność różnic w ocenach pracy dyplomowej, wystawionych przez kierującego pracą i recenzenta; przestrzeganie zakresu merytorycznego i procedury przeprowadzania egzaminu dyplomowego z wymaganiami określonymi w szczegółowych zasadach procesu dyplomowania.
2. W celu przeprowadzenia analiz, Rada dydaktyczna powołuje zespół oceniający dla danego kierunku studiów.
3. Na podstawie przeprowadzonych analiz przygotowany jest raport końcowy podlegający zatwierdzeniu przez Radę dydaktyczną. Raport zawiera rekomendacje co do działań naprawczych i doskonalących proces dyplomowania na kierunku studiów.
4. Raport jest przesyłany do Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia, nie później niż do końca następnego semestru po roku akademickim będącym przedmiotem analiz.

#### Procedury wdrażania działań naprawczych lub doskonalących proces dyplomowania przygotowanych w oparciu o wyniki analiz

1. Rekomendacje dotyczące działań naprawczych i/lub doskonalących proces dyplomowania są podstawą do dalszych działań Rady dydaktycznej, w tym korekt zasad procesu dyplomowania.
2. Wnioski z corocznie przeprowadzonych analiz i sformułowane rekomendacje przekazywane są kolegium dziekańskiemu oraz kierownikom katedr na WNPiSM.
3. W październiku i w marcu każdego roku akademickiego przeprowadzane są spotkania przedstawicieli Rady dydaktycznej z prowadzącymi seminaria dyplomowe na studiach I stopnia (październik) w celu omówienia rekomendacji związanych z prowadzeniem procesu dyplomowania na kierunku studiów.

